

контролю даних. У зв'язку із збільшенням інформаційних потоків, великою їх розгалуженістю, великою кількістю типів документів різної складності це завдання є особливо актуальним.

Підключення до системи подання податкової звітності в електронному вигляді телекомунікаційними каналами зв'язку надає платнику податків ряд суттєвих переваг, а саме: економію робочого часу, уникнення помилок, відсутність дублювання, гарантію оперативного поновлення форм податкової звітності, підтвердження отримання звітності, конфіденційність.

Певні переваги прийому звітності засобами електронної пошти отримують і податкові органи, зокрема: економія робочого часу, підвищення оперативності обробки інформації, уникнення технічних помилок, оперативне інформування тощо.

Отже, ефективність обліку і контролю податкових надходжень значною мірою залежить від оперативності опрацювання значної кількості, насамперед звітної, інформації, що надходить від платників податків. Одним із шляхів вирішення даного питання є прийом звітності засобами електронної пошти та іншими видами телекомунікаційного зв'язку. Це підвищить оперативність управління податковими взаємовідносинами у регіоні та сприятиме активізації своєчасності сплати податків.

Застосування комп'ютерних технологій у податковому аудиті підвищить ефективність податкового контролю за наповненням бюджетів усіх рівнів, що в свою чергу дозволить забезпечити підйом нашої економіки і рівень життя.

Список використаних джерел:

1. Arens A.A., Loebbecke I.K. Auditing. An integrated approach. Fifth Edition. Prentice – Hall International Inc., 1991.
2. Податковий аудит: Навчальний посібник / За заг. ред. В.А.Онищенко, А.О.Чугаєва. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 398 с.
3. Налоговый контроль: налоговые проверки и производство по фактам налоговых правонарушений: Учебно-практическое пособие / Под ред. Ю.Ф.Кваши. – М.: Юристъ, 2001. – 540 с.
4. Ношна О.А. Налоговый контроль и вопросы теории. – СПб.: Питер, 2002. – 160 с.
5. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України № 851-IV від 22.05. 03.
6. Про електронний цифровий підпис: Закон України № 852-IV від 22.05. 03.

30.11.2015

УДК 657.28:657.37:658.1

Скринник І.В.

студентка кафедри «Облік і аудит»

ДВНЗ «Київський національний університет технологій та дизайну»

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ЄСВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПОНИЖУЮЧОГО КОЕФІЦІЄНТА

Анотація. Особливістю цього дослідження є висвітлення особливостей нарахування єдиного соціального внеску із застосуванням понижуючого коефіцієнта у контексті нового Податкового кодексу, який зазнав деяких змін. У роботі проаналізовано статті Податкового кодексу стосовно застосування понижуючого коефіцієнта та нарахування ЄСВ.

Ключові слова: єдиний соціальний внесок, облік, коефіцієнт, платники, база нарахування, розмір, строки сплати.

ОСОБЕННОСТИ НАЧИСЛЕНИЯ ЕСВ С ПРИМЕНЕНИЕМ ПОНИЖАЮЩЕГО КОЭФФИЦИЕНТА

Аннотация. Особенностью этого исследования является освещение особенностей начисления единственного социального взноса с применением понижающего коэффициента в контексте нового Налогового кодекса, который испытал некоторые изменения. В работе проанализированы статьи Налогового кодекса относительно применения понижающего коэффициента и начисления единственного социального взноса.

Ключевые слова: единый социальный взнос, учет, коэффициент, плательщики, база начисления,

FEATURES OF EXTRA CHARGE OF ЄСВ ARE WITH APPLICATION OF LOWERING COEFFICIENT

Abstract. The feature of this research is illumination of features of extracharge of only social payment with application of lowering coefficient in the context of the new Internal revenue code, that tested some changes. The articles of the Internal revenue code are in-process analyzed in relation to application of lowering coefficient and extra charge of only social payment.

Keywords: single social tax, accounting, reporting, rate payers, the base charge, size, term of payment.

розмер, строки уплаты.

Вступ. Важливою фискальною та соціальною проблемою для України є значний рівень тінізації доходів фізичних осіб, що спричинений високим рівнем податкового навантаження на фонд оплати праці. Необхідність сплачувати понад 50% податків та зборів від суми заробітної плати працівників, що підлягає ви- платі, спонукає роботодавців до пошуку та застосування різноманітних схем тінізації фонду оплати праці. Однією зі спроб урядовців змінити ситуацію на краще стало впровадження понижуючого коефіцієнта з ЄСВ.

Питанням, що пов'язане з обліком і звітністю розрахунків за ЄСВ у різні часи займалися такі вітчизняні вчені-економісти, зокрема К. Безверхий, Г. Аніщенко, О. Бондаренко, А. Зубченко, Д. Карамішев, А. Касич, М. Крісанова, Д. Людвенко, О. Онищенко, Ю. Слободяник, Н. Ткаченко, Ю. Цветов, Ю. Шевченко, І. Шепель, І. Юр'єва та інші.

Постановка завдання. На сьогодні, в науково-практичній літературі питання особливостей відображення розрахунків за ЄСВ у звітності підприємства крізь призму законодавчих новацій є недостатньо дослідженим. Отже, це питання є актуальним для подальшого дослідження та проведення науково-практичних дискусій.

Метою статті є висвітлення особливостей нарахування єдиного соціального внеску із застосуванням понижуючого коефіцієнта.

Результати. Відповідно до п. 1.1 ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI **ЄСВ** – це консолідований страховий вне сок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [1].

Внески на соціальне страхування в тій чи іншій пропорції розподіляються між роботодавцями та застрахованими. Частка останніх становить від 40% до 66% внесків. Наприклад, частка виплат застрахованих осіб стосовно загальної суми страхового внеску

у деяких країнах становить: у Чорногорії – 28,1%, Німеччині – 20,2%, Австрії – 17,2%, Люксембурзі – 15 %, Чехії – 12,5%, Сербії і Угорщині – 11,5.

Частка роботодавців у загальній сумі внеску коливається від 34 до 60 %. У разі зміни економічних умов ці співвідношення змінюються. Незмінним залишається лише принцип паритетної участі в соціальному страхуванні [2].

Протягом січня – лютого 2015 року фіскальні органи забезпечили надходження єдиного внеску на загальну суму 25,8 млрд. грн. [3].

Максимальний розмір заробітної плати, з якої сплачується єдиний соціальний внесок:

- з 1.01.2015 – 30.11.2015 р. – 20706 грн.;
- з 1.12.2015 – 31.12.2015 р. – 23426 грн.

Розглянемо платників, базу для нарахування та розміри ЄСВ у табл. 1.

Таблиця 1

ПЛАТНИКИ, БАЗА ДЛЯ НАРАХУВАННЯ ТА РОЗМІРИ ЄСВ

№ з/п	Платники єдиного внеску	База нарахування	Стави, у %	Підстава
1	А	Б	В	Г
Страховальники				
1	Підприємства, установи та організації, інші юридичні особи, утворені відповідно до законодавства України, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою – підприємцем, якщо виконували роботи відповідно до видам діяльності, зазначеним у свідоцтві про державну реєстрацію її як підприємця), у тому числі філії, відділення та інші відокремлені підрозділи зазначених підприємств, установ, інших юридичних осіб, які мають окремий баланс	сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі,	від 36,76 до 49,7 відповідно до класу	п. 1 ч. 1 ст. 4, п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 5 ст. 8 ЗУ «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07. 2010 р. № 2464 (надалі – ЗУ № 2464) [1], п. 3.1.1 та

1	А	Б	В	Г
2	Інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції (у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента), що використовує працю фізичних осіб, найнятих на роботу в Україні на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою – підприємцем в Україні, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців).	відпов-ідно до ЗУ «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95 [4] (надалі – ЗУ № 108/95)	професійного ризику	Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загально-обов'язкове державне соціальне страхування, за твердження наказом МФУ від 20.04.2015 р. № 449 (надалі – Інструкція № 449)[5]
3	Фізичні особи – підприємці, зокрема ті, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством про працю, чи за цивільно-правовим договором, відповідають видам діяльності, відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців)	сума винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами	34,7	
4	Фізичні особи, які забезпечують себе роботою самостійно, та фізичні особи, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту).			
5	Дипломатичні представництва і консульські установи України, філії, представництва, інші відокремлені підрозділи підприємств, установ та організацій (у тому числі міжнародні), утворені відповідно до законодавства України, які мають окремий баланс і самостійно здійснюють розрахунки із застрахованими особами.	сума винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами	34,7	
6	Дипломатичні представництва і консульські установи іноземних держав, філії, представництва та інші відокремлені підрозділи іноземних підприємств, установ та організацій (у тому числі міжнародні), розташовані на території України			
7	Платники з числа зазначених вище, які використовують працю найманих працівників із числа осіб льотних екіпажів повітряних суден цивільної авіації (пілоти, штурмани, бортінженери, бортмеханіки, бортрадисти, льотчики-наглядачі) і бортоператорів, які виконують спеціальні роботи в польотах	сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати.	45,96	п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 5 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.1.3 Інструкції № 449 [5].
8	Підприємства, установи, організації, фізичні особи, які використовують найману працю, військові частини та органи, які виплачують грошове забезпечення, допомогу з тимчасової непрацездатності, допомогу або компенсацію відповідно до законодавства, – для осіб, зазначених у пунктах 9 - 14 ч. 1 ст. 4 Закону N 2464:	X	X	X
9	– військові частини та органи, які виплачують грошове забезпечення	сума грошового забезпечення кожної застрахованої особи	34,7	п. 1 ч. 1 ст. 4, абз. 2 п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 6 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.2.1 та п. 3.2.2 Інструкції № 449 [5].
10	– інші платники, крім військових частин та органів, які виплачують грошове забезпечення	сума оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності що здійснюється за рахунок коштів роботодавця	33,2	

1	А	Б	В	Г
11	Підприємства, установи і організації, в яких працюють інваліди	сума нарахованої заробітної плати працюючих інвалідів за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі, відповідно до Закону про оплату праці, та суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, та допомоги з тимчасової непрацездатності для працюючих інвалідів	8,41	X
12	Підприємства та організації громадських організацій інвалідів, в яких кількість інвалідів становить не менш як 50 % загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 % суми витрат на оплату праці	сума нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати відповідно до Закону про оплату праці, та суми винагороди фізичним особам за виконання робіт за цивільно-правовими договорами	5,5	X
13	Підприємства та організації всеукраїнських громадських організацій інвалідів, зокрема товариств УТОГ та УТОС, в яких кількість інвалідів становить не менш як 50 % загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 % суми витрат на оплату праці	сума нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати відповідно до Закону про оплату праці, та суми винагороди фізичним особам за виконання робіт за цивільно-правовими договорами	5,3	X
14	Працівники - громадяни України, іноземці (якщо інше не встановлено міжнародними договорами) та особи без громадянства, які працюють: – на підприємствах, в установах та організаціях, в інших юридичних осіб, зазначених в абз. 2 п. 1 ч. 1 ст. 4 Закону N 2464; – на підприємствах, в установах та організаціях, в інших юридичних осіб, зазначених в абз. 8 п. 1 ч. 1 ст. 4 Закону N 2464; – у фізичних осіб - підприємців на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством; – у фізичних осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, та в інших фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту)	сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі, відповідно до Закону про оплату праці	3,6	п. 2 ч. 1 ст. 4, п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 7 та ч. 9 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.5, п. 3.6 та п. 3.8 Інструкції № 449 [5].
15	Працівники-інваліди, які працюють на підприємствах УТОГ, УТОС	сума нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі, відповідно до Закону про оплату праці	2,85	п. 2 ч. 1 ст. 4, п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 7 та ч. 9 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.5, п. 3.6 та п. 3.8 Інструкції № 449 [5].
16	Платники, які працюють на посадах, робота на яких зараховується до стажу, що дає право на одержання пенсії відповідно до спеціального законодавства*, а також для льотних екіпажів повітряних суден цивільної авіації (пілотів, штурманів, бортінженерів, бортмеханіків, бортрадистів, льотчиків-наглядачів) і бортоператорів, які виконують спеціальні роботи в польотах	сума нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі, відповідно до Закону про оплату праці	6,1	п. 2 ч. 1 ст. 4, п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 7 та ч. 9 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.5, п. 3.6 та п. 3.8 Інструкції № 449 [5].

1	А	Б	В	Г
17	Фізичні особи, які виконують роботи (надають послуги) на підприємствах, в установах та організаціях, в інших юридичних осіб, зазначених в абз. 2 п. 1 ч. 1 ст. 4 Закону N 2464, чи у фізичних осіб – підприємців або осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, за цивільно-правовими договорами (крім фізичних осіб - підприємців, якщо виконувани ними роботи (надані послуги) відповідають видам діяльності,	сума винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами	2,6	п. 3 ч. 1 ст. 4, п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 8 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.7 Інструкції № 449 [5].
18	Фізичні особи – підприємці, які обрали загальну систему оподаткування	сума доходу (прибутку), отриманого від діяльності, що підлягає обкладенню ПДФО, та сума доходу, що розподіляється між членами сім'ї фізичних осіб – підприємців, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності**	34,7***	п. 4–5 ч. 1 ст. 4, п. 2 ч. 1 ст. 7, ч. 11 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.3 Інструкції № 449 [5].
19	Особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності	суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе та членів сім'ї, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності**	34,7***	п. 4 ч. 1 ст. 4, п. 3 ч. 1 ст. 7, ч. 11 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.4 Інструкції № 449 [5].
20	Фізичні особи – підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування (крім пенсіонерів за віком або інвалідів (ч. 4 ст. 4 Закону N 2464), які можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування)	сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі, відповідно до Закону про оплату праці	3,6	п. 6–8 ч. 1 ст. 4, п. 1 ч. 1 ст. 7, ч. 7 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.5 Інструкції № 449 [5].
21	Громадяни України, які працюють у розташованих за межами України дипломатичних представництвах і консульських установах України, філіях, представництвах, інших відокремлених підрозділах підприємств, установ та організацій (зокрема, міжнародних), утворених відповідно до законодавства України (якщо інше не передбачено міжнародними договорами)	сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі, відповідно до Закону про оплату праці		
22	Громадяни України та особи без громадянства, які працюють у дипломатичних представництвах і консульських установах іноземних держав, філіях, представництвах, інших відокремлених підрозділах іноземних підприємств, установ та організацій (зокрема, міжнародних), розташованих на території України	сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову зарплату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. в натуральній формі, відповідно до Закону про оплату праці		
23	Особи, які працюють на виборних посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян та отримують заробітну плату (винагороду) за роботу на такій посаді	грошове забезпечення	2,6	п. 9 ч. 1 ст. 4, ч. 10 ст. 8 Закону № 2464 [1], п. 3.9 Інструкції № 449 [5].
24	Працівники воєнізованих формувань, гірничорятувальних частин незалежно від підпорядкування, а також особовий склад аварійно-рятувальної служби, утвореної відповідно до законодавства на постійній основі	сума допомоги з тимчасової непрацездатності; допомога у зв'язку з вагітністю та пологами	2	п. 11 ч. 1 ст. 4, п. 4 ч. 1 ст. 7, ч. 12 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.10 Інструкції № 449 [5].
25	Військовослужбовці (крім військовослужбовців строкової військової служби), особи рядового і начальницького складу	сума допомоги з тимчасової непрацездатності; допомога у зв'язку з вагітністю та пологами	2	п. 11 ч. 1 ст. 4, п. 4 ч. 1 ст. 7, ч. 12 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.10 Інструкції № 449 [5].
26	Особи, які отримують допомогу з тимчасової непрацездатності	сума допомоги з тимчасової непрацездатності; допомога у зв'язку з вагітністю та пологами	2	п. 11 ч. 1 ст. 4, п. 4 ч. 1 ст. 7, ч. 12 ст. 8 ЗУ № 2464 [1], п. 3.10 Інструкції № 449 [5].

1	А	Б	В	Г
27	Батьки-вихователі дитячих будинків сімейного типу, прийомні батьки, якщо вони мають грошове забезпечення відповідно до законодавства	Нарахування та сплата ЄСВ за платників, зазначених у пунктах 10, 12, 13 та 14 ч. 1 ст. 4 ЗУ		п. 10, п. 12-14 ч. 1 ст. 4, пункти 1 та 4 ч
28	Особи, які проходять строкову військову службу у Збройних Силах України, інших утворених відповідно до закону військових формуваннях, Службі безпеки України, органах Міністерства внутрішніх справ України та службу в органах і підрозділах цивільного захисту	№ 2464, здійснюється за рахунок коштів держбюджету в порядку, встановленому КМУ, але не менше мінімального страхового внеску за кожну особу.		1 ст. 7 ЗУ № 2464 [1], п.3.14 Інструкції № 449 [5].
29	Особи, які відповідно до закону отримують допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку	Нарахування та сплата ЄСВ за платників, зазначених у пунктах 10, 12, 13 та 14 ч. 1 ст. 4 ЗУ № 2464, здійснюється за рахунок коштів держбюджету в порядку, встановленому КМУ, але не менше мінімального страхового внеску за кожну особу. Такі платники звільняються від сплати єдиного внеску із сум отриманих ними грошового забезпечення, допомоги або компенсації		п. 10, п. 12-14 ч. 1 ст. 4, пункти 1 а 4 ч. 1 ст. 7 ЗУ № 2464 [1], п. 3.14 Інструкції № 449 [5].
30	Один з непрацюючих працездатних батьків, усиновителів, опікун, піклувальник, які фактично здійснюють догляд за дитиною-інвалідом, а також непрацюючі працездатні особи, які здійснюють догляд за інвалідом I групи або за престарілим, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досяг 80-річного віку, якщо такі непрацюючі працездатні особи отримують допомогу або компенсацію відповідно до законодавства			

* Законодавчі акти, що дають право на отримання спеціальної пенсії: ЗУ «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про статус народного депутата України», «Про Національний банк України», «Про службу в органах місцевого самоврядування», Митний кодекс України та Положення про помічника-консультанта народного депутата України, затверджене постановою ВРУ від 13.10.95 р. № 379/95-ВР.

** При цьому база для нарахування не може перевищувати максимальну величину, а сума ЄСВ не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за кожну особу за місяць, у якому отримано дохід (прибуток) (пункти 2 та 3 ч. 1 ст. 7 Закону № 2464).

*** У разі бажання осіб, зазначених в пунктах 4 та 5 ч. 1 ст. 4 Закону № 2464, брати участь на добровільних засадах у страхуванні:

- у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, єдиний внесок встановлюється у розмірі 36,6 %;
- від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання – 36,21 %;
- за всіма видами страхування (пенсійним, на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання) – 38,11 %

Розміри єдиного внеску на соціальне страхування відповідно до класів професійного ризику виробництва наведено в табл. 2.

Відповідно до п. 95 розд. VIII Закону № 2464 [1] по 31 грудня 2015 р. при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам та/або при нарахуванні винагороди за цивільно-правовими договорами, допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами розмір ЄСВ застосовується з понижуючим коефіцієнтом (надалі – *коефіцієнт*), якщо платником виконуються одночасно такі умови:

1) загальна база нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовими договорами, в 2,5 рази або більше перевищує загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік; або якщо загальна база нарахування єдиного внеску не перевищує в 2,5 рази, або більше загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік, то платник замість коефіцієнту 0,4 застосовує коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення загальної середньомісячної бази нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік на загальну базу нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода, за цивільно-правовими договорами (але в будь-якому випадку коефіцієнт не може бути менше 0,4); 2) середня заробітна плата по підприємству збільшилася мінімум на 30% у порівнянні з середньою заробітною платою за 2014 рік;

**РОЗМІРИ ЄДИНОГО ВНЕСКУ НА СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО КЛАСІВ
ПРОФЕСІЙНОГО РИЗИКУ ВИРОБНИЦТВА**

Клас професійного ризику виробництва	Розмір єдиного внеску, %	Клас професійного ризику виробництва	Розмір єдиного внеску, %	Клас професійного ризику у виробництві	Розмір єдиного внеску, %	Клас професійного ризику виробництва	Розмір єдиного внеску, %	Клас професійного ризику виробництва	Розмір єдиного внеску, %
1	36,76	15	37,00	29	37,58	43	38,05	57	39,01
2	36,77	16	37,04	30	37,60	44	38,10	58	39,02
3	36,78	17	37,06	31	37,61	45	38,11	59	39,10
4	36,79	18	37,13	32	37,65	46	38,19	60	39,48
5	36,80	19	37,16	33	37,66	47	38,24	61	39,76
6	36,82	20	37,17	34	37,77	48	38,26	62	39,90
7	36,83	21	37,18	35	37,78	49	38,28	63	40,19
8	36,85	22	37,19	36	37,86	50	38,45	64	40,40
9	36,86	23	37,26	37	37,87	51	38,47	65	42,61
10	36,88	24	37,30	38	37,96	52	38,52	66	42,72
11	36,90	25	37,33	39	37,97	53	38,54	67	49,70
12	36,92	26	37,39	40	37,99	54	38,57		
13	36,93	27	37,45	41	38,00	55	38,66		
14	36,95	28	37,51	42	38,03	56	38,74		

3) середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнта складе не менше ніж 700 грн.;

4) середня заробітна плата по підприємству складе не менше 3 мінімальних заробітних плат ((із січня по листопад 2015 року — 3654 грн., у грудні 2015 року — 4134 грн.).

Коефіцієнт щомісячно обчислюється платниками самостійно, за такою формулою:

коефіцієнт = СмБН(зо)2014/БН(зо) (1),

де: **СмБН(зо)2014** – середньомісячна база нарахування ЄСВ для платника у 2014 р. В розрахунку на одну застраховану особу – це сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, на яку нараховується єдиний внесок / кількість звітних місяців платника в 2014 році /СмК(зо)2014;

БН(зо) – база нарахування ЄСВ на одну застраховану особу за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовим договором, – це сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, на яку нараховується єдиний внесок у звітному місяці 2015 р. / кількість застрахованих осіб платника у звітному місяці 2015 року, яким нараховані виплати;

СмК(зо)2014 – середньомісячна кількість застрахованих осіб платника за 2014 р. – це сумарна кількість застрахованих осіб, яким нараховані виплати у кожному місяці в 2014 р. / кількість звітних місяців платника в 2014 році;

СмП(зо)2014 – середньомісячний платіж на одну застраховану особу у 2014 р. – це сума нарахованого ЄСВ за 2014 рік / кількість звітних місяців платника в 2014 році / СмК(зо)2014;

СП(зо)м – середній платіж на одну застраховану особу у звітному місяці – це сума нарахованого ЄСВ у звітному місяці 2015 р. / кількість застрахованих осіб у звітному місяці 2015 року, яким нараховані виплати.

Якщо в результаті розрахунку коефіцієнта його значення складає менше ніж 0,4, то платник застосовує коефіцієнт 0,4.

Коефіцієнт застосовується в тому числі при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи.

Для наочності розглянемо наступний умовний приклад.

В січні середня зарплата на підприємстві зросла на 35%. При цьому загальна база нарахування ЄСВ у січні становить 800 000 грн., а в 2014 року середньомісячна база нарахування ЄСВ дорівнювала 600 000 грн., середня зарплата на підприємстві — 3800 грн. Клас професійного ризику виробництва — 1, ставка ЄСВ — 36,76%.

Перша умова: зростання бази нарахування відбулося в 1,33 рази (800 000 : 600 000). Тому коефіцієнт, який може бути застосований за умови дотримання наступних трьох умов визначається: $600\ 000 : 800\ 000 = 0,75$, а понижена ставка ЄСВ, відповідно: $36,76\% \times 0,75 = 27,57\%$.

Друга умова теж виконується: середня зарплата зросла більше ніж на 30%.

Третя умова: середній платіж визначається множенням середню зарплату в січні 2015 року (3800 грн.) на знижену ставку ЄСВ (27,57%): $3800\ \text{грн.} \times 27,57\% = 1047,66\ \text{грн.}$, що більше 700 грн. – тобто третя умова теж виконується

Четверта умова виконана, оскільки середня зарплата в січні 2015 року становить 3800 грн., що перевищує 3 мінімальні зарплати (3654).

Отже, дане підприємство за таких умов має право на пониження ставки ЄСВ до 27,57%.

Приклад заповнення таблиці 1 Форми № Д 4 наведено на рис. 1.

1. Звіт за місяць 0 5 рік: 2 0 1 5

7. Підприємство, організація всеукраїнської громадської організації інвалідів, зокрема товариств УТОГ, УТОС ТАК НІ

8. Підприємство, організація громадської організації інвалідів (розмір від 0,400 до 0,999)

9. Підприємство суднобудівної промисловості (клас 30.11 групи 30.1 розділу 30, клас 33.15 групи 33.1 розділу 33 КВЕД ДК 009-2010)

17. Застосування коефіцієнта ТАК НІ

18. Розмір коефіцієнта (розмір від 0,400 до 0,999)

19. Середня заробітна плата за 2014 рік 1866,67 грн.

20. Середньомісячна кількість застрахованих осіб за 2014 рік 7.

Таблиця 1. Нарахування єдиного внеску

№ з/п	Назва показника	Сума (грн.)
1	2	3
1	Загальна сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, усього (р. 1.1 + р. 1.2 + р. 1.3 + р. 1.4 + р. 1.5)	19950,00
1.1	сума нарахованої заробітної плати	19950,00
2	Сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, на яку нараховується єдиний внесок, усього (р. 2.1 + р. 2.2 + р. 2.3 + р. 2.4 + р. 2.5)	19950,00
2.1	Сума нарахованої заробітної плати, на яку нараховується єдиний внесок, усього (р. 2.1.1 + р. 2.1.2 + р. 2.1.3 + р. 2.1.4 + р. 2.1.5 + р. 2.1.6 + р. 2.1.7)	19950,00
2.1.1	роботодавцями відповідно до класу професійного ризику виробництва (36,76 - 49,7 %)	19950,00
3	Нараховано єдиного внеску, усього (р. 3.1 + р. 3.2 + р. 3.3 + р. 3.4 + р. 3.5)	4803,55
3.1	на суми заробітної плати, усього (р. 3.1.1 + р. 3.1.2 + р. 3.1.3 + р. 3.1.4 + р. 3.1.5 + р. 3.1.6 + р. 3.1.7)	4803,55
3.1.1	на суми заробітної плати, нарахованої роботодавцями, відповідно до класу професійного ризику виробництва (р. 2.1.1 x (36,76 % - 49,7 %) x коефіцієнт)	4803,55
4	Сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу (надані послуги) за цивільно-правовими договорами, оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, з якої утримано єдиний внесок, усього (р. 4.1 + р. 4.2 + р. 4.3 + р. 4.4)	19950,00
4.1	Сума заробітної плати застрахованих осіб, усього (р. 4.1.1 + р. 4.1.2 + р. 4.1.3)	19950,00
4.1.1	осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) (3,6 %)	19950,00
5	Утримано єдиний внесок, усього (р. 5.1 + р. 5.2 + р. 5.3 + р. 5.4 + р. 5.5 + р. 5.6)	718,20
5.1	р. 4.1.1 x 3,6 %	718,20
8	Загальна сума єдиного внеску, що підлягає сплаті, усього (р. 3 + р. 5 + р. 6 - р. 7)	5521,75
8.1	р. 3.1.1 + р. 3.5.1 + р. 6.1.1 + р. 6.1.9 - р. 7.1.1 - р. 7.1.9 (36,76 - 49,7 %)	4803,55
8.9	р. 5.1 + р. 6.3.1 - р. 7.3.1 (3,6 %)	718,20

Дата формування у страховальника

1 0 0 . 0 6 . 2 0 1 5

РИС 1. ФРАГМЕНТ ЗАПОВНЕННЯ ТАБЛИЦІ 1 ФОРМИ Д1

Висновки. Таким чином, розглянуто застосування понижуючого коефіцієнта при нарахуванні ЄСВ. Наведено максимальний розмір заробітної плати, з якої сплачується єдиний соціальний внесок у 2014–2015 р. Висвітлено платників, базу для нарахування та розміри ЄСВ. Відображено розміри єдиного внеску на соціальне страхування відповідно до класів професійного ризику виробництва. Наведено приклад відображення розрахунків за ЄСВ з використанням коефіцієнту у Формі № Д 4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до фіскальних органів».

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17/print1389887254397445>;
2. Єдиний соціальний внесок: міжнародний та вітчизняний досвід [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sfs.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnaro_dniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/ed_unvnesok;
3. За два місяці поточного року до бюджету сплачено 25,8 млрд. грн. єдиного внеску [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/ediniyvnosok-na-zagalnoobovyazkove-providomlennya-ta-nagaduv_annya/187833.html;
4. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95%D0%B2%D1%80/print1434128201263901>;
5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 449 від 20.04.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15/print1389887254397445>;
6. Облік і звітність в оподаткуванні: конспект лекцій у структурно-логічних схемах з дисципліни (для студентів денної та заочної форми навчання за напрямом 6.030509 «Облік і аудит») / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля, С. І. Ковач, В. В. Янчев. – Х.: ХДУХТ, 2014. – 329 с;
7. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.04.2015 р. № 435 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15/print1389887254397445>;
8. Веб-портал для формування та подання звітності «TAXER» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://taxer.ua/uk.14489696>.
9. Електронний кабінет платника податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kpp.minrd.gov.ua/Help.aspx>;
10. «М.Е.Doc Online» – електронна звітність онлайн у вікні браузера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.me-doc.com.ua/me-doc_online?&lang=ukr;
11. iFin [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ifin.ua>;
12. FreeZvit – создаем бесплатно отчеты, в том числе и ЕСВ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://buhgalter911.com/yaf/yaf_postst33332.aspx.

12.05.2015

УДК 657.421

Шевченко В.Р.

студент

Київський національний університет технологій та дизайну

Безверхий К.В.

к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

Анотація. Особливістю цього дослідження є проведення аналізу змін податкового і бухгалтерського законодавства у сфері амортизаційної політики підприємства. Питання обліку основних засобів мають теоретичне та практичне значення для підприємств. У роботі досліджуються питання обліку та нарахування амортизації на основні засоби у контексті змін бухгалтерського та податкового законодавства. Запропоновані шляхи зменшення існуючих відмінностей в бухгалтерському та податковому обліку основних засобів.